

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Βηρυτός, 25 Ιουλίου 2024

Οικονομική επικαιρότητα Λιβάνου

Συνοψίζουμε τις σημαντικότερες οικονομικές ειδήσεις της χώρας, ως εξής:

✓ ***Ενδεχόμενη συμπερίληψη του Λιβάνου εκ νέου στον «γκρίζο» κατάλογο της FATF.***

Σε συνέχεια και ανωτέρω σχετικού, συνεχίζεται η ανησυχία στους οικονομικούς κύκλους του Λιβάνου για την εν θέματι πιθανολογούμενη συμπερίληψη της χώρας, καθώς η Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force), ο *διεθνής παρατηρητής του οικονομικού εγκλήματος*, εξετάζει το ενδεχόμενο να επαναφέρει τον Λίβανο στον «γκρίζο» κατάλογο της (grey list) από τον Οκτώβριο τρέχοντος έτους, σε συνέχεια μίας πρώτης αξιολόγησης το 2023, η οποία έκρινε τότε ανεπαρκείς τις προσπάθειες της χώρας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Αν αυτό συμβεί, θα πρόκειται για μία ακόμη μαύρη κηλίδα στο μητρώο της χώρας και των τραπεζών της από την έναρξη της κρίσης το 2019. Σύμφωνα με πηγή της κεντρικής τράπεζας του Λιβάνου (BDL), οι αξιωματούχοι θα πρέπει να ενημερωθούν για την τελική απόφαση της FATF τον Σεπτέμβριο. Δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να χορηγηθεί στη χώρα το περιθώριο λίγων ακόμη μηνών, καθώς η FATF πραγματοποιεί τρεις συνεδριάσεις ολομέλειας το χρόνο. Από την άλλη πλευρά, η Αρχή Κεφαλαιαγορών της χώρας δείχνει να προετοιμάζεται για το απευκαίτο σενάριο και τη διαχείριση της επόμενης ημέρας, όπως προκύπτει από δηλώσεις μελών του Δ.Σ. της ανωτέρω αρχής, σύμφωνα με τις οποίες η υπαγωγή σε αυξημένη εποπτεία της FATF ΔΕΝ θα προκαλέσει αυτόματα τη διακοπή των δεσμών του υπόλοιπου κόσμου με τον τραπεζικό τομέα του Λιβάνου, ενώ η καταχώριση στη γκρίζα λίστα σημαίνει ότι η χώρα έχει ελλείψεις, αλλά ότι υπάρχει επίσης πολιτική δέσμευση εκ μέρους των ηγετών της για την επίλυσή τους. *Στη χειρότερη περίπτωση πάντως, από πλευράς μας σημειώνουμε ότι η προσθήκη του Λιβάνου στον γκρίζο κατάλογο θα μπορούσε να ωθήσει όλες ή ορισμένες ξένες ανταποκρίτριες τράπεζες που εξακολουθούν να συναλλάσσονται με τη χώρα να διακόψουν τις σχέσεις τους με τον τραπεζικό τομέα του Λιβάνου. Αυτές είναι περίπου 20 επί του παρόντος, σε σύγκριση με περισσότερες από 40 πριν από το 2018, σύμφωνα με στοιχεία του οικονομικού τύπου.*

Μακροοικονομικές συνέπειες

Όλα τα ανωτέρω θα μπορούσαν στη συνέχεια να έχουν μακροοικονομικές επιπτώσεις. Σύμφωνα με μελέτη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου το 2021, η εν λόγω συμπερίληψη θα συνέβαλε σε μια μέση πτώση της τάξης του 7,6% στις εισροές κεφαλαίων προς τη χώρα. *Σήμερα, ο Λίβανος εξαρτάται περισσότερο από ποτέ από τα εμβάσματα των ομογενών του, καθώς τα 6,7 δις δολάρια που εστάλησαν το 2023, αντιστοιχούν στο 30,7% του ΑΕΠ, το 3ο υψηλότερο ποσοστό παγκοσμίως. Επιπροσθέτως, για τις εταιρείες που θα αποφασίσουν να διατηρήσουν τις σχέσεις τους με τον Λίβανο, το επιπλέον κόστος που θα προκύψει από τις πρόσθετες διαδικασίες και τις προθεσμίες που θα επιβληθούν, θα επηρεάσει πιθανότατα το κόστος των εισαγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, γεγονός που θα αυξήσει τον ήδη υψηλό πληθωρισμό. Οι ξένοι επενδυτές, που γίνονται όλο και πιο σπάνιοι από τη δεκαετία του 2010, θα συνεχίσουν να διατηρούν μια ορισμένη απόσταση ασφαλείας. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις κατέγραψαν λίγο περισσότερα από 655 εκατομμύρια*

δολάρια το 2023, σύμφωνα με έκθεση της ESCWA που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο. Ενώ αυξάνονται σημαντικά σε σύγκριση με το 2022 (+24,4%), παραμένουν χαμηλές σε σύγκριση με τα 3 δις δολάρια που είχαν καταγραφεί 10 χρόνια νωρίτερα. *Τέλος, θα μπορούσε να υπάρξει απειλή για την επιβίωση του λιβανικού κράτους, το οποίο έχει ήδη εξαντληθεί, δεδομένου ότι όλες αυτές οι συνέπειες επηρεάζουν τα δημόσια έσοδά του, τα οποία αποτελούν τη μόνη πηγή εσόδων του, καθώς δεν μπορεί πλέον να δανείζεται.*

✓ ***Πτώση του δείκτη τιμών στον Λίβανο κάτω του 50% για πρώτη φορά σε 4 χρόνια.***

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), που δημοσιεύθηκε τη Δευτέρα από την Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία της χώρας, έδειξε ετήσιο ρυθμό αύξησης 41,8% στο Λίβανο τον Ιούνιο, σχεδόν 10 μονάδες χαμηλότερα από τον προηγούμενο μήνα (+51,59%). Η τελευταία φορά που ο δείκτης αυτός, ο οποίος μετρά τον πληθωρισμό, παρουσίασε τιμή κάτω από 50% ήταν τον Απρίλιο του 2020 (+46,55%). Ο δείκτης έπεσε κάτω από το όριο του 100% για πρώτη φορά από τον Ιούνιο του 2020, τον περασμένο Μάρτιο. Ο ΔΤΚ μετρά μόνο τις μεταβολές των τιμών σε λιβανικές λίρες (LL). Η επιβράδυνση αυτή ήταν αναμενόμενη, δεδομένου ότι η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ της λιβανικής λίρας και του δολαρίου ΗΠΑ βρίσκεται σήμερα στις 89,500 LL ανά δολάριο, ένα σταθερό επίπεδο για σχεδόν ένα χρόνο και κοντά στο επίπεδο του Ιουνίου 2023. Σε μηνιαία βάση, ο ΔΤΚ αυξήθηκε κατά 0,28% τον Ιούνιο (έναντι 0,02% τον Μάιο), γεγονός που υποδηλώνει ότι οι συνολικές τιμές είναι σχετικά σταθερές για τουλάχιστον δύο μήνες. Πάντως, η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στις τιμές στέγασης και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (+2,01% μηνιαίως), ενώ τα «διάφορα αγαθά και υπηρεσίες» παρουσίασαν τη σημαντικότερη σχετική και απόλυτη μείωση (-2,42%). Οι τιμές αναψυχής μειώθηκαν επίσης ελαφρά (-2%), γεγονός που σηματοδοτεί την έναρξη της θερινής περιόδου, υπό τις αβεβαιότητες που συνδέονται με τον πόλεμο στη Γάζα και τις δευτερογενείς επιπτώσεις του στον νότιο Λίβανο. Σε περιφερειακό επίπεδο, ο ΔΤΚ μειώθηκε συνολικά στη Nabatiyeh (-0,5% μηνιαίως) και στο Όρος Λιβάνου (-0,31%). Ταυτόχρονα, αυξήθηκε σε όλες τις άλλες περιοχές, ξεκινώντας από το νότιο Λίβανο (+2,57%), ακολουθούμενος από τη Βηρυτό (+1,29%), τον βόρειο Λίβανο (+0,49%) και, τέλος, την Μπεκκά (+0,44%).

✓ ***Το επίπεδο των εμπορικών σχέσεων του Λιβάνου με τις υπόλοιπες αραβικές χώρες.***

Σύμφωνα με πρόσφατα δεδομένα που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Εξαγωγικών και Βιομηχανικών Επιχειρήσεων του Λιβάνου (DEIF) και ανακτήθηκαν από την Τελωνειακή Αρχή της χώρας, την τελευταία δεκαετία ο Λίβανος κατάφερε, παρά τις γεωπολιτικές και οικονομικές αναταραχές, να επιτύχει εμπορικό πλεόνασμα με έξι αραβικές χώρες (Ιράκ, Κατάρ, Συρία, Υεμένη, Ομάν και Σομαλία) - όπου η αξία των εξαγωγών υπερέβαινε το κόστος των εισαγωγών. Ωστόσο, οι εμπορικές σχέσεις του Λιβάνου με τις υπόλοιπες 12 αραβικές χώρες (με την Αίγυπτο, το Κουβέιτ, τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στην κορυφή του καταλόγου), χαρακτηρίστηκαν από έλλειμμα, με τις εισαγωγές να υπερβαίνουν κατά πολύ τις εξαγωγές.

✓ ***Αναζωογόνηση του σημαντικότερου σημείου της λιβανικής αγοράς των Beirut Souks.***

Αφού είχε μετατραπεί σε «περιοχή-φάντασμα» για χρόνια ιδίως μετά τη φονική έκρηξη στον λιμένα της Βηρυτού, η τοπική αρχή της εμπορικής ζώνης Beirut Souks, πλησίον της παραλιακής περιοχής της χώρας, ανακοίνωσε πρόσφατα ότι περισσότερα από 100 καταστήματα θα ανοίξουν σύντομα στο ομώνυμο εμπορικό κέντρο υψηλής ποιότητας στο κέντρο της πόλης. Σε σχετική διαδικτυακή ανάρτηση, το Beirut Souks ανακοίνωσε την επαναλειτουργία πολλών καταστημάτων, μεταξύ άλλων των γνωστών επωνυμιών Nike, Zara, Bershka, Stradivarius, Virgin, Etam, L'Occitane en Provence, Mouftah El Chark. Το τεράστιο ομολογούμενως συγκρότημα, το οποίο αρχικά είχε λειτουργήσει το 2009 και βρίσκεται ακριβώς στη θέση των αρχικών παραδοσιακών «σουκ» της

Βηρυτού, ταλαιπωρήθηκε από μια σειρά γεγονότων τα τελευταία χρόνια, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής κρίσης του 2019, των μαζικών διαδηλώσεων στο κέντρο της Βηρυτού και εν τέλει της καταστροφής στο λιμάνι, που προκάλεσαν σοβαρές ζημιές στα καταστήματά του και το οδήγησαν σε διάλυση. *Αν τελικά ευοδωθεί το συγκεκριμένο φιλόδοξο σχέδιο, θα πρόκειται για σημαντική εξέλιξη στα εμπορικά δρώμενα της λιβανικής πρωτεύουσας, καθώς η εν λόγω περιοχή αποτελούσε τον ισχυρότερο πόλο έλξης τουριστών και ντόπιων καταναλωτών και πολλά εμπορικά συμφέροντα βασίζονται στην επαναλειτουργία τους.*

✓ ***Fitch: Διατήρηση της αξιολόγησης του Λιβάνου στην κατηγορία RD.***

Ο γνωστός οίκος αξιολόγησης Fitch Ratings διατήρησε την αξιολόγηση του Λιβάνου σε καθεστώς «περιορισμένης αθέτησης πληρωμών» (RD) για το μακροπρόθεσμο δημόσιο χρέος του σε ξένο νόμισμα. Στις 23 τ.μ., ο αμερικανικός διεθνής οίκος αξιολόγησης προχώρησε στην ανωτέρω αξιολόγηση, υποδεικνύοντας ότι ο Λίβανος εξακολουθεί να μην είναι σε θέση να αποπληρώσει τα χρέη του. Σε σχετικό δελτίο τύπου, αναφέρεται ότι «ο Λίβανος παραμένει σε καθεστώς αθέτησης πληρωμών για τα μακροπρόθεσμα κρατικά ομόλογα σε ξένο νόμισμα, μετά την αθέτηση των ευρωομολόγων, ύψους 1,2 δισ. δολαρίων τον Μάρτιο του 2020. Ως γνωστό, η συγκεκριμένη αξιολόγηση δίνεται σε μια οντότητα όταν αθετεί έναν ή περισσότερους χρηματοοικονομικούς όρους, αλλά συνεχίζει να τηρεί άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ακόμη, επισημαίνεται ότι η λιβανική κυβέρνηση δεν έχει επαναλάβει τις πληρωμές τόκων για τις συμμετοχές της κεντρικής τράπεζας της χώρας (BDL) σε τίτλους σε τοπικό νόμισμα, που έχει εκδώσει η ίδια. Επιπλέον, ο Λίβανος, και πάλι σύμφωνα με τον Fitch, έχει χαμηλή κατάταξη WBGI (ή του Δείκτη Διακυβέρνησης της Παγκόσμιας Τράπεζας) ύψους 14,8, που αντανακλά την απουσία πρόσφατου ιστορικού ειρηνικών πολιτικών μεταβάσεων, σχετικά αδύναμα δικαιώματα συμμετοχής στην πολιτική διαδικασία, αδύναμη θεσμική ικανότητα, άنيση εφαρμογή του κράτους δικαίου και υψηλά επίπεδα διαφθοράς. Επιπλέον, ο οίκος αξιολόγησης αποκάλυψε ότι «θα αποσύρει τις αξιολογήσεις του για τον Λίβανο», επειδή «δεν διαθέτει πλέον επαρκείς πληροφορίες για τη διατήρηση των αξιολογήσεων λόγω της μη διαθεσιμότητας ορισμένων βασικών δεδομένων». Ως αποτέλεσμα, η Fitch, ενδέχεται να σταματήσει να παρέχει αξιολογήσεις ή αναλυτική κάλυψη για τον Λίβανο.

✓ ***Η άνοδος στην αγορά χρυσού του Λιβάνου χρυσό εν μέσω οικονομικής κρίσης.***

Σύμφωνα με τα στοιχεία των λιβανικών τελωνείων, οι εισαγωγές του πολύτιμου μετάλλου αντιστοιχούν στο 12% των συνολικών εισαγωγών της χώρας το 2023, έναντι 4,3%, τρία χρόνια νωρίτερα. *Πρόκειται για ακόμη ένα φαινόμενο που προκαλεί έκπληξη για τα λιβανικά δεδομένα, ωστόσο τους τελευταίους μήνες, τα καταστήματα ανταλλαγής που προσφέρουν χρυσό στους πελάτες, πολλαπλασιάζονται στον Λίβανο. Συνεπώς, σύμφωνα και με το Συνδικάτο Ανταλλακτηρίων Χρήματος του Λιβάνου, αν και η δραστηριότητα των νόμιμων ανταλλακτηρίων χρήματος περιλάμβανε ανέκαθεν χρυσό και ασήμι εντός των ανώτατων νόμιμων ορίων, καταγράφεται υψηλή ζήτηση στην αγορά χρυσού, που συνδέεται με τον κίνδυνο περιφερειακού πολέμου και την οικονομική κρίση, που μαίνεται στον Λίβανο εδώ και σχεδόν πέντε χρόνια.* Τα στοιχεία της λιβανικής τελωνειακής διοίκησης έδειξαν ότι ο Λίβανος εισήγαγε χρυσό αξίας 4,37 δις δολαρίων - συμπεριλαμβανομένων ράβδων, ουγκιών και κερμάτων - και εξήγαγε 2,1 δις δολάρια, για την περίοδο 2020-2023. Το καθαρό εμπορικό ισοζύγιο (2,2 δις δολάρια), προστέθηκε στις παραδοσιακές ιδιωτικές αποθήκες των Λιβανέζων. Καθώς οι τιμές του χρυσού εκτινάχθηκαν τα τελευταία χρόνια, η αξία αυτού του πρόσθετου αποθέματος χρυσού έχει ανατιμηθεί, ξεπερνώντας σήμερα τα 3 δις δολάρια, σύμφωνα με τοπικούς μεγαλοεισαγωγείς πολύτιμων μετάλλων. *Οίκοθεν νοείται ότι τα στοιχεία αυτά εγείρουν ερωτήματα σχετικά με τα επίπεδα εμπορίας και απόκτησης χρυσού σε μια χώρα, που μαστίζεται από πρωτοφανή χρηματοπιστωτική και τραπεζική κρίση. Τα δεδομένα αυτά μοιάζουν να μην έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα πολλών καταθετών, οι*

οποίοι δεν έχουν καν πρόσβαση στις τραπεζικές τους καταθέσεις, καθώς και πολιτών, των οποίων το εισόδημα σε λίρες έχει μειωθεί δραστικά μετά την κατάρρευση του εθνικού νομίσματος.

✓ **Συνέχιση αντιδράσεων των δημόσιων λειτουργιών για τα μισθολογικά επίπεδα.**

Η ένωση των δημοσίων υπαλλήλων της χώρας συνεχίζει να απαιτεί μισθολογικές αναπροσαρμογές και απειλεί εκ νέου με στάση εργασίας. Σε δελτίο Τύπου που εξέδωσε αυθημερόν,, η ένωση κάλεσε «την κυβέρνηση να υλοποιήσει τις υποσχέσεις της και να προχωρήσει σε ένα δίκαιο και ισότιμο σχέδιο μισθολογικής προσαρμογής, που θα λαμβάνει υπόψη τον πληθωρισμό και το κόστος ζωής, καθώς και την αρχή της ισότητας και τον αριθμό των εργάσιμων ημερών ανά έτος. Ο Σύνδεσμος επισημαίνει ότι είχε ενημερωθεί ότι το σχέδιο αναπροσαρμογής των μισθών μπορεί να αναβληθεί λόγω των δυσμενών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα και ότι η κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο να χορηγήσει απλώς ορισμένους πρόσθετους μισθούς στους δημόσιους υπαλλήλους και στους συνταξιούχους του δημόσιου τομέα. Κατά συνέπεια, απορρίπτουν πλήρως αυτή την πρόταση, η οποία δεν είναι ανάλογη με το κόστος ζωής και επαναλαμβάνουν την ανάγκη να προχωρήσει το έργο της μισθολογικής αναπροσαρμογής σε μηνιαία βάση.

Άλια Ν. Παπαναστασίου

Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Επικεφαλής Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Βηρυτού

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τις ενημερώσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-beirut@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενημέρωση, προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.